

« zurück blättern vor »

STRAGAN subst. m., ab 1692; ‘kleiner provisorischer Laden, Holzbude, Tisch mit ausgestellter Ware’ – ‘niewielki, prowizoryczny sklep, zwykle drewniana budka, czasem tylko stół z porozkładanym drobnym towarem, kram’: 1690–1693 Chrośc.Fars. 2, L *Żołnierze wyuzdani lecą i rwą gdziekolwiek stragan co przedaie*. o 1778 Nar.Dz. 3 153, L *Pod świętym Janem Przedaie baba krupy, siedząc pod straganem*. o (1784) 1951 Zabł. Sarm. 26, DOR *Tylko gębować umiecie, jak przekupki, jak krupne baby zza straganów*. o (1880) 1948–1951 Orzesz.Z różnych III 30, DOR *Przy straganie siedziła przekupka i argusowymi oczami strzegła towaru swego przed thumem*. o (1905) 1922 Zap.G.Modl. 63, DOR *Zapóźnione przekupki gasiły swoje latarenki i zwijały stragany*. o (1949) 1950 Hertz P.Słow. 152, DOR *Stragany były już ustawione, przekupki spryskiwały wodą pęki róż na wysokich todygach*. – L, SWIL, SW, DOR sowie BAN. ◇ **Etym:** nhd. *Schragen* subst. m., ‘Gestell, Bock als Unterlage für eine Tischplatte; Fleischerbank; Tisch’, GRI. ◇ **Konk:** †*szaragi*. ◇ **Der:** *straganek* subst. m., zuerst geb. BAN; *straganny* adj., [hapax] 1841 Wójc.Teatr I 209, DOR, zuerst geb. DOR; *stragarz* subst. m., ‘Verkäufer’, zuerst geb. SWIL; *straganiarka* subst. f., ‘Verkäuferin’, (1866–1872) 1964 Czapski Pam. 47, zuerst geb. SW; *straganik* subst. m., 1884 Gomul.Obraz 34, DOR, zuerst geb. SW; *straganowy* adj., 1884 Gomul.Obraz 30, DOR, zuerst geb. SW; *straganina* subst. f., [hapax] 1887 Mucha nr 30, WIECZ; *straganiarz* subst. m., [hapax] (1938) 1946 Rudn.A.Lato 154, DOR, zuerst geb. SW. ♦ Der Bedeutungs- bzw. Funktionsübergang von einem einfachen Tisch mit ausgestellter Ware zu einer Holzbude oder einem Laden ist naheliegend und konnte unabhängig von deutschen Vorbildern stattfinden; vgl. jedoch nhd. *kramschragen* ‘fulcra erecta, lignis [...] conjuncta, in quibus merces ab institoribus circumforaneis suspenduntur’, Frisch (bei GRIMM).

« zurück blättern vor »